

Febra Schengen. Aderarea României, între plus și minus

Autor: Alex Milcev, Partener, liderul departamentului de Asistență fiscală și juridică, EY România

Mai devreme sau mai târziu, se va întâmpla ceea ce România își dorește de cel puțin 15 ani și se pare că acum este cel mai aproape de momentul aderării la Spațiul Schengen, întrucât chiar acum se discută despre aderarea a trei țări membre UE: România, Croația și Bulgaria.

Este posibil ca, de data aceasta, cererea de aderare a țării noastre să fie aprobată, deși Austria, prin ministrul său de Interne, încă se opune acestui demers. Cert este că acum pare că sunt întrunite condițiile pentru un vot favorabil, iar dacă Austria își va schimba poziția (este nevoie de acordul unanim al tuturor țărilor membre), România ar putea deveni parte a acestui acord.

Pe scurt, Schengen este o zonă de circulație liberă în Europa, care permite cetățenilor din țările europene agreeate – Acordul a fost semnat în anul 1985, în localitatea Schengen (Luxemburg), de unde și numele acestuia – să circule liber pe teritoriul și între aceste țări. Nu dispar total controalele la frontieră, dar sunt realizate pe baza unor criterii bine definite, ceea ce înseamnă fluidizarea traficului în vămi, atât pentru persoane fizice, cât și pentru companii. Normele după care sunt realizate controalele sunt cuprinse în Codul frontierelor Schengen.

Dacă România va fi acceptată în spațiul Schengen, este evident că aceste norme vor trebui aduse în legislația națională, adoptate și implementate intern. Ceea ce vede toată lumea și, prin urmare, este și subiectul dezbaterilor naționale din aceste zile, sunt avantajele, evidente, pe care le vom avea ca

stat membru al acestui spațiu. Este vorba, înainte de toate, despre fluidizarea și rapiditatea trecerii frontierelor, pentru că se reduc mult timpul și birocrația aferentă verificărilor documentelor în vamă. Cu noile norme, accesul românilor, dar și al mărfurilor care pleacă ori tranzitează România, va fi mult mai ușor. Ceea ce va fi un avantaj major, contribuind inclusiv sau mai ales la accelerarea schimburilor comerciale. Partea despre care se vorbește mai puțin în aceste zile, poate chiar mai importantă vizavi de avantajele aderării, se referă la consecințele pe piața internă a forței de muncă. Dacă au fost acordate permisele de muncă aprobate la sfârșitul anului trecut, în România s-ar putea să lucreze circa 100.000 de cetățeni străini, din afara UE. În cazul aderării, este probabil că o bună parte dintre aceștia ar putea alege să emigreze în alte state europene, astfel că România s-ar putea confrunta, în scurt timp, cu o nouă criză pe piața forței de muncă, abia ameliorată, odată cu valul de muncitori asiatici care lucrează acum în domenii deficitare, precum agricultură, construcții, horeca.

Pe de altă parte, am putea asista chiar la înăspriri ale regimului de muncă pentru străinii din afara UE – permise de muncă și de ședere, de exemplu – dat fiind că, la o eventuală acceptare a României în Spațiul Schengen, acestea vor fi aspecte reglementate pentru tot spațiul Schengen, la care România va trebui să se alinieze. Astfel că, vor urma inerente schimbări și pe acest palier, asupra cărora autoritățile române încă nu au făcut vreun anunț.

Este cert însă că vom avea de-a face cu un aspect mai puțin bun pentru piața forței de muncă locală, întrucât străinii vor avea posibilitatea să plece în țările europene dezvoltate, unde pot găsi condiții mai bune, și materiale, și financiare. Deficitul accentuat al forței de muncă se va traduce inevitabil în creșteri salariale care, la rândul lor, vor pune presiune pe costul bunurilor și serviciilor în piață și, deci, vor genera un impuls inflaționist peste cel pe care îl avem

deja.

Chiar dacă, în cazul aderării nu vom asista la o plecare în masă imediată, este clar că România se va confrunta cu acest fenomen și este obligatoriu ca autoritățile române să găsească rapid soluții de menținere a forței de muncă existente în țară și de aducere a unei forțe de muncă suplimentare. Să nu uităm că, de exemplu, planurile de investiții ale PNRR se bazează pe premisa disponibilității unei mase semnificative de muncitori în țară, care poate să ducă la bun sfârșit toate proiectele asumate până în 2026 (altfel, riscăm să rămânem și fără bani și fără investiții).

În loc de concluzie, am putea spune că aderarea la Spațiul Schengen vine pentru România și cu plus și cu minus. Cheia ar fi să găsim soluțiile prin care să profităm la maximum, economic și social, de avantaje și să reducem prin măsuri rapide și eficiente efectele negative inerente acestui pas.